

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz

Poznań 01.08.2023 roku

Uniwersytet Artystyczny

im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

dziedzina: sztuka

RECENZJA

rozprawy doktorskiej oraz dorobku artystycznego

Pani mgr JULITY JANKOWSKIEJ-BARROT

Przewód doktorski w dziedzinie sztuk plastycznych

w dyscyplinie artystycznej sztuki projektowe został wszczęty

uchwałą NR 21 – 2016/2017

Rady Wydziału Wzornictwa i Architektury Wnętrz

Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi

z dnia 22.02.2017 r.

Podstawowe dane o doktorancie

Pani Julita Jankowska-Barrot urodziła się w Łodzi.

Przed rozprawą doktorską miała Ona szereg doświadczeń wynikających z pracy zawodowej w dziedzinie sztuk projektowych oraz ze styczności z problemami społecznościowymi w rejonach dotkniętych zmianami strukturalnymi. Praca z dziećmi i młodzieżą nakłoniły Ją do rozmyślań na temat ich przyszłości, jak również tożsamości. Te trzy aspekty miały decydujący wpływ na chęć poszukiwania sposobów wykorzystania wiedzy projektanckiej w tworzeniu nowych możliwości ingerencji w procesy społecznościowe.

Wykształcenie:

Przed otwarciem przewodu doktorskiego w 2017 roku Pani Julita Jankowska-Barrot miała następujące doświadczenia zawodowe oraz uczelniane:

- 2015/2016

udział w Doktoranckich Studiach Środowiskowych na Wydziale Wzornictwa i Architektury Wnętrz Łódzkiej Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego

- 2009

Zakończenie studiów i obrona pracy magisterskiej w Wyższej Szkole Sztuk Pięknych i Projektowania Burg Giebichenstein *Hochschule für Kunst und Design Burg Giebichenstein Halle (Saale)* w Niemczech

- 1998-2009

Burg Giebichenstein Hochschule für Kunst und Design Halle (Saale) Wyższa Szkoła

Sztuk Pięknych i Projektowania Burg Giebichen w Halle (Saale); studia na Wydziale

Projektowania Form Przemysłowych

- 1996-1998

Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi rozpoczęcie studiów na

Wydziale Form Przemysłowych

- 1995-1996

Matura w Butler Senior High School, Pennsylvania (USA)

- 1992-1995

XXVI Liceum Ogólnokształcące im. Małgorzaty Fornalskiej w Łodzi

Jej doświadczenie zawodowe – to bardzo wiele działań od np. roku 2005 do roku 2010, gdzie była zatrudniona jako projektantka w Miejskim Związku Sportowym Miasta Halle (Saale) (Stadtsporbund Halle e.V.); projekty w zakresie grafiki użytkowej (print/non-print); projektowanie i koordynacja produkcji odznaczeń i nagród dla olimpijczyków oraz sportowców regionalnych; projektowanie przestrzenne stoisk targowych i elementów prezentacyjnych wystawianych podczas wydarzeń sportowych; dokumentacja fotograficzna; opieka jako wykładowca i instruktor młodzieży przygotowującej się do zawodu projektanta mediów (medien design).

W tym miejscu pomijam Jej szerokorozumianą działalność artystyczno-projektowo-społeczną i zamieszczę tylko poniższe – ostatnie Jej dokonania

- od 2018

współpraca ze Szkołą Języka Angielskiego *Tiger School* w Halle (Saale); projekty graficzne materiałów dydaktycznych dla dzieci i dorosłych

- od 2018

współpraca z Anglojęzycznym Teatrem dla Dzieci i Młodzieży *Billy on Stage e. V.* w Halle (Saale); projekty i koncepcje analogowej i cyfrowej scenografii w ramach realizacji programu edukacyjnego zawartego w treści przedstawianych musicali

- od 2018 do 2022

współpraca z *ASB-Regionalverband Mansfeld-Südharz e. V.* w mieście Hettstedt; koncepcja i przeprowadzenie kreatywnych zajęć w ramach projektu „Kultury Bez Granic”; projekt skierowany do mieszkańców miasta Hettstedt i do osób ze środowisk migracyjnych; oferta edukacyjna w zakresie pracy integracyjnej i motywacji społecznej z wykorzystaniem procesów twórczych

- od 2021

koncepcja i przeprowadzenie półrocznych warsztatów z uczniami Gimnazjum im. Lyonela Feiningera w Halle (Lyonel-Feininger-Gymnasium Halle); projekty mające charakter laboratorium artystycznego; młodzież tworzy prace artystyczne według własnych pomysłów

- od maja 2023

zatrudnienie w Zrzeszeniu Fundacji Katedr w Naumburgu i Merseburgu i Kolegiaty w Zeitz w dziale turystyki i marketingu Katedry Świętych Apostołów Piotra i Pawła w

Naumburgu będącego od 1028 biskupstwem; kompleks budynków sakralnych jest dziś muzeum; obiekt znajduje się od 2018 roku na Liście Światowego dziedzictwa UNESCO

Ocena pracy doktorskiej

Jak widać z powyższego – bardzo bogatego opisu działalności Pani Julity Jankowskiej-Barrot, posiada Ona już naprawdę spore osiągnięcia w obszarze szeroko rozumianej aktywności projektowo-artystycznej oraz kultury – czyli zagadnień i problemów społeczno-kulturowych świata. Natomiast tematem Jej doktoratu jest: „Projekt działań wspomagających procesy rewitalizacji terenów przemysłowych w kontekście społecznym, w odniesieniu do kopalni odkrywkowych węgla brunatnego w Bełchatowie i dolinie Geisel w Niemczech”.

Tak jak w niedalekiej już przyszłości – bo w 2038 roku planowane jest zamknięcie kopalni w Bełchatowie – to inne – również rejony wydobywcze w podobnym czasie będą likwidowane. A więc – ten tytułowy problem i równocześnie wyzwanie – będzie bardzo ważny dla środowisk, regionów – swoistych małych ojczyzn – aby żyć dalej godnie – w nowej sytuacji. Żyć aktywnie i kreatywnie w poczuciu tożsamości z czasem, który pozwala na wzmocnienie i ożywienie kolejnego pokolenia. Twórczych przeobrażeń w odniesieniu do człowieka i Jego społeczności. Przeobrażeń dotyczących ukształtowania krajobrazu i ogólnie pojętego rozwoju w okolicy życia mieszkańców. Bez lęku o jednostronne korzyści jednostek czy grup szukających okazji – jak to często bywa – do zrobienia dobrego interesu kosztem ogółu. A więc doktorantka uwzględniając aspekty związane z technologią oraz ekologią

przygotowała materiał – jakby pole badawcze do rozwiązań w wym. procesów dotyczących rewitalizacji w kontekście społecznym. Zaproponowała i przedstawiła rozwiązania projektowe oparte na współpracy z aktywną – bardziej czy mniej – lokalną społecznością. I tu przypomina mi się przypowieść – myśl pt. „Jasność” z książki Anthony de Mello pt. „Minuta mądrości”:

„... - Nie szukajcie Boga – rzekł Mistrz – Po prostu patrzcie, a wszystko wam się objawi.

- Ale jak mamy patrzeć?

- Za każdym razem, kiedy patrzycie na cokolwiek, starajcie się widzieć tylko to, co jest, i nic innego.

Uczniowie byli wyraźnie zdezorientowani, więc Mistrz wyłożył to prościej:

- Na przykład, kiedy spoglądacie na księżyc, starajcie się widzieć jedynie księżyc i nic ponadto.

- A cóż innego oprócz księżyca można widzieć, kiedy się na niego patrzy?

- Człowiek głodny mógłby zobaczyć krąg sera. Zakochany – twarz ukochanej osoby...”

Te ukochane osoby autorki jak w tej przypowieści – w potrzebach duchowych współczesnego człowieka stają się istotą tego pola badawczego. Projektu budowanego i opartego na lokalnych wydarzeniach historycznych czy legendach – czy po prostu wspomnieniach, które zostają zaanektowane przez autorkę do tworzenia gier – czy zabaw dla dzieci i młodzieży. Ze sponsorowanymi nagrodami dla uczestników w postaci np. regionalnych produktów, kart podarunkowych, biletów

wstępu na okoliczne atrakcje czy też do ciekawych miejsc. Ta doktorska praca prezentowana w formie dużego – graficznego – bardzo dobrego wydawnictwa – z rysunkami elementów i przyborów oraz treściami – wyjaśnieniami do gier terenowo- edukacyjnych. Gier i różnych twórczych działań, które stają się symbolami przeżyć, zespołowej aktywności i tworzenia oraz pogłębiania więzi międzyludzkich. Wszystkie elementy graficzne – składające się na tę doktorską prezentację cechuje bardzo duża kultura plastyczna pozwalającą odbiorcom – graczom i widzom na atrakcyjne spędzanie czasu. Na poczuciu społecznej jedności w przyjaznej przestrzeni – w ramach spotkań warsztatowych. Z zapraszanymi naukowcami i artystami czy ekspertami. Przygotowane przez autorkę schematy procesu – spotkań – tworzą platformy do wymiany poglądów, nawiązywania kontaktów i wspólnego działania. Dla wspólnej pracy, dla podniesienia atrakcyjności regionu, dla mieszkańców – oraz dla odwiedzających okolice turystów. Użycie autorskiego „patrzydła” pozwala na ustawienie ostrości, na świadome i intensywne doświadczenie procesów myślowych dla wspólnego dobra – tworzenia wspólnych wartości. Zaprojektowany proces i składające się na niego narzędzia tworzą nastrój sprzyjający refleksji utylitarne projektu, który może być powielony w innych regionach kraju. I właśnie ta uniwersalność użycia, jego siła integracyjna staje się bazą i wartością dla uznania ocenianego doktoratu jako oryginalnego rozwiązania projektowego oraz warsztatowego. Autorka zobrazowanej rzeczywistości nadaje sens, rozwija idee i nadaje również jej funkcję. Tymi elementami dotyczącymi świata wyobraźni buduje i kreuje nowe przedstawienia i odsyła do przeżyć, które się za nimi

skrywają. Te nowe znaki obecności odnoszą się do emocjonalnych stanów człowieka będącego w ciągłej – czy tego chce czy nie – wewnętrznej podróży. A przestrzeń kreowana przez doktorantkę staje się archetypem bytu – jakby poprzez - te wszystkie projekty samoregenerującą się – energią życia... po poprzednim życiu.

Konkluzja

Pani Julita Jankowska-Barrot potrafi wyczuć te znaki i wartości, które widz może konfrontować ze sobą i może wejść z nimi w dialog. Ta uniwersalność przekazu ale i rozpoznawalność zapisu projektowego doktorantki są dla mnie wartościami, które tworzą znaczący aspekt badawczy doktoratu. Pani Julita Jankowska-Barrot posiada bardzo dobry warsztat plastyczny – plastyczno – społeczny oraz teoretyczny, które razem tworzą też bardzo spójny przekaz, który daje mi właśnie panoramę stanu umysłu i siły wyborów autorki.

Jej cały dorobek, który zaprezentowałem na początku recenzji jest już naprawdę spory i bardzo dobrze rokuje na dalszą przyszłość. Jej myślenie i dążenie do celu – zapisu i analizy społecznego znaku – kadru – obrazu – objawia się pasją poznania, przez którą dociera On do rejonów swojej i naszej – badawczej podświadomości. Dlatego z całym przekonaniem stwierdzam, że Pani Julita Jankowska-Barrot zasługuje na przyznanie Jej stopnia doktora.

Z poważaniem